

क्रियाकलाप : खोलाको बहावको मापन

अवधारणा

खोलामा बग्ने पानीको मात्राले त्यसको बासस्थानको गुणस्तरलाई सिधै असर गर्नुका साथै पानीको प्रयोगमा समेत प्रभाव पार्दछ। खोलामा पानीको मात्रा जतिबढी भयो त्यसलाई चिसो हुन र तात्न त्यति नै धेरै समय लाग्दछ। माछा र अन्य जलचर जीवहरूलाई जीवनयापनका लागि निश्चित मात्रामा पानीको आवश्यकता पर्छ। खोलाको बहाव भनेको यसको बग्ने गतिको मापन हो। छोटकरीमा खोलाको बहावको तथ्यले त्यो खोलाको पानी नापिएको बिन्दुबाट दिइएको समयमा कति छिटो बगेको छ भन्ने जनाउँछ।

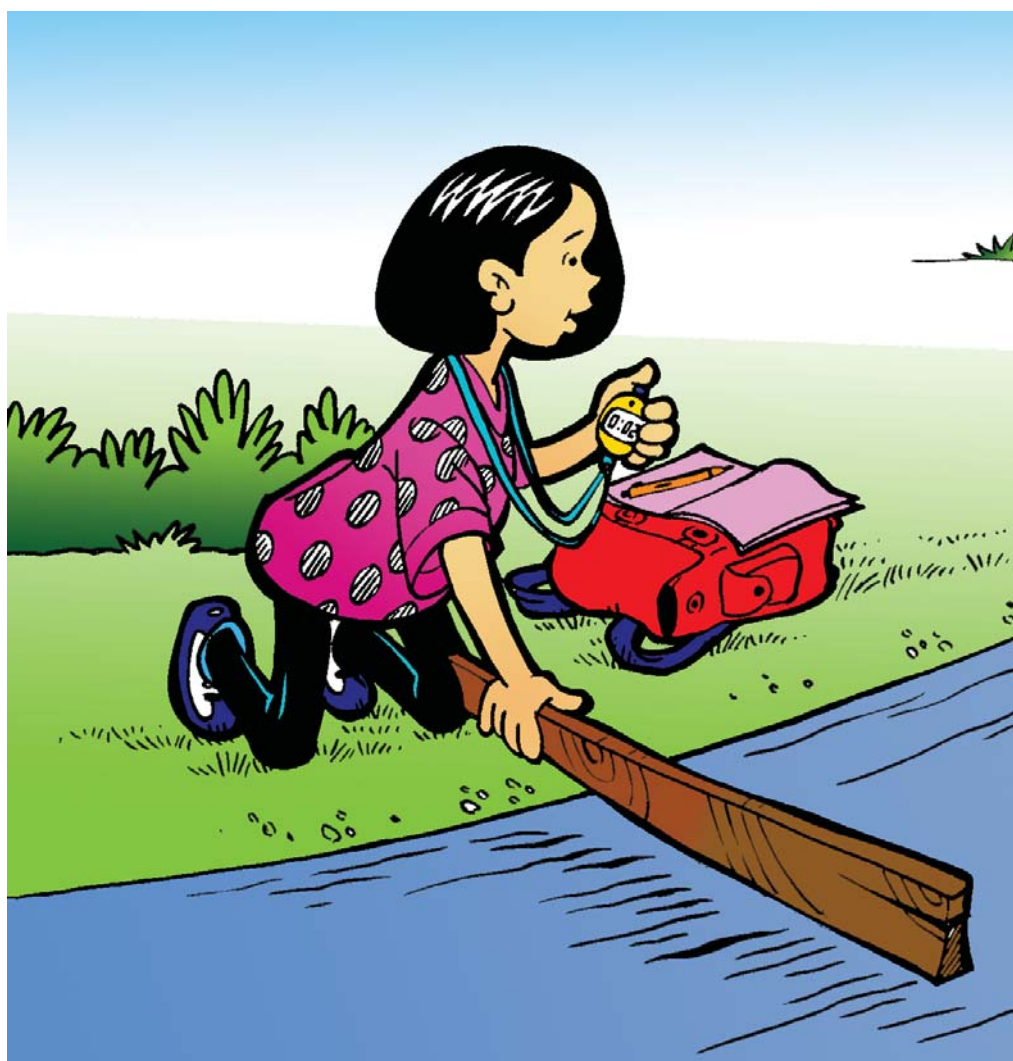
गति : गति भनेको दिइएको समयमा पानीले तय गर्ने दूरी हो।

$$\text{गति (Velocity)} = \text{दूरी} / \text{समय} = L/t$$

खोलाको विभिन्न स्थानमा पानीको गति फरक-फरक हुन्छ। वर्षाको परिमाण, प्रदूषणको स्तर, भूक्षय जस्ता कारणले खोलाको बहावमा निरन्तर फरक पर्न सक्छ।

उद्देश्य

यस गतिविधिको मुख्य उद्देश्य एउटा तैरन सक्ने वस्तुलाई दिइएको दूरी पार गर्न कति समय लाग्छ हेर्ने हो। यो तरिका पानीको गति नाप्ने सजिलो र उपयोगी प्रक्रिया हो।

स्रोत ३ सामग्रीहरू

१. घडी
२. तैरन सक्ने वस्तु जस्तै टेबल टेनिसबल वा खाली प्लास्टिक बोतल
३. दूरी नाप्ने टेप

गतिविधि ३ प्रक्रिया

१. खोलाको सिधा र स्थिर बहाव भएको उपयुक्त खण्डको चयन गर्ने
२. सुरु र अन्त्यको बिन्दुमा चिन्ह लगाउने ।
३. सकेसम्म २० सेकेन्डभन्दा बढी बहाव समय हुनुपर्छ ।
४. बहने वस्तुलाई सुरुको बिन्दुभन्दा केही अगाडि र खेर बगन दिने ।
५. अब घडीको सहायताले ती दुई बिन्दुबीच त्यो वस्तु बगन कति समय लाग्यो लेख्ने । यो प्रक्रिया कम्तीमा ३ पटक गर्ने ।

नोट

-साधारणतया खोलाको गति धेरै भयो भने राम्रो मानिन्छ किनकी यसले घुलित प्राणवायुको मात्रा बढाउँदछ ।

-धेरै वर्षा पछि खोलाको गति बढ्छ । तर यसका साथसाथै यसले खोला किनारको भू-क्षय बढाउँदछ, र बढी प्रूषित हुन्छ र बढी थेगर पनि बोक्दछ ।

